

En polsk »invasion« i Slagelse

Af Poul Ruus

I en kronik „Slagelse i årene før den første verdenskrig, de løse manchetteres sidste dage“, trykt i „Sorø Amtstidende“ i efteråret 1953, fortæller jeg bl. a. følgende:

På Bjergbygade nr. 12 vis a vis frøknerne Nielsens gartneri boede hestehandler Peter Hansen, som jeg tydeligt husker, når han stod ude på gaden med pisken og ved sin staldkarl Ole i den kendte blå bluse lod en hest øjre for en køber. Peter Hansen var fader til et kuld dygtige drenge, der fra den mere beskedne hestehandel gik over i kreaturhandelen og her skabte forretninger af internationalt format.

Om det nu var en af sønnerne eller hestehandleren selv, der fandt på handel med *polske gæs*, unddrager sig min viden, men i hvert fald blev der hvert efterår købt tusindvis af levende gæs i Polen, og en skønne dag ankom de skrigrænde og hvæsende til Slagelse, hvor gaderne fyldtes af en marcherende gåsehær. Gæssene gik så til omkring november på stubben på Idagårds marker — —

Således førte erindringen altså min pen. Men dette billede fra først i århundredet er jo en summarisk henvisning til en interessant foretelse, der ved nærmere undersøgelse er blevet korrigeret, og hvis resultat nok kan interessere.

Hestehandler Peter Hansen, der var født i Korsør i 1858, var fader til fem drenge: Heinrich, Holger, William, Knud og Valentin, der alle gik over i den økonomisk mere tillokkende kreaturhandel.

Poul Ruus

Da en af brødrene, grosserer Valentin Hansen, lever endnu, har jeg i en samtale med ham erfaret nogle nærmere oplysninger om gåsehandelen. Hestehandler Peter Hansen rejste hvert år, første gang 1897, til Polen, hvor han opkøbte en

Ejendommen Bjergbygade 12 fotograferet sommeren 1962.

Bag gavlen den store åbne gårdsplads.

mængde levende gæs. Almindeligvis 2 jernbaneladninger, hver med 1200 gæs „indlogeret“ i 4 lag over hinanden, en enkelt gang omfattede købet 3 vognladninger. Disse gæs måtte så på den lange rejse fra Polen til Slagelse, hvor de blev udladet ved banerampen på Ndr. Stationsvej, omtrent lige ved Kalundborgvej. Herfra sjoskede gæssene i hele vejens bredde så mod Bjergbygade. Nu vil enhver let kunne indse, at rejsen må have været en meget pinefuld færd. Selv hos mennesker kan naturen jo gå over optugtelsen, og ligeså med

En polsk „invasion“ i Slagelse

den trætte gåsehær, hvor der ved passage af den daværende „Løvegades Park“ var hundredvis af udbrydere, der hvinende af glæde for ud i vandet. Men endelig kom de da til bestemmelsesstedet, Peter Hansens store gårdsplads, der afskærmedes med vognbunde o. l. Tidlig næste morgen satte „hæren“ sig atter i bevægelse, denne gang ud ad Bjergbyvej til Idagårds stubmarker, for om aftenen atter at „marchere“ hjem til gården. Dette gentog sig så mange dage, som måtte medgå til salg af gæssene, der blev solgt i varierende antal til landboerne til videreopfedning og senere salg. Prisen for en levende gås lå ved ca. 3 kr. pr. stk.

Landbrugsorganisationerne var ikke glade for denne indførsel af levende gæs, ingenlunde af brødnid, men udelukkende ud af angst for indførsel af den farlige hønsekolera (i nyeste tid har vi jo oplevet rystende kyllingedramaer som følge heraf).

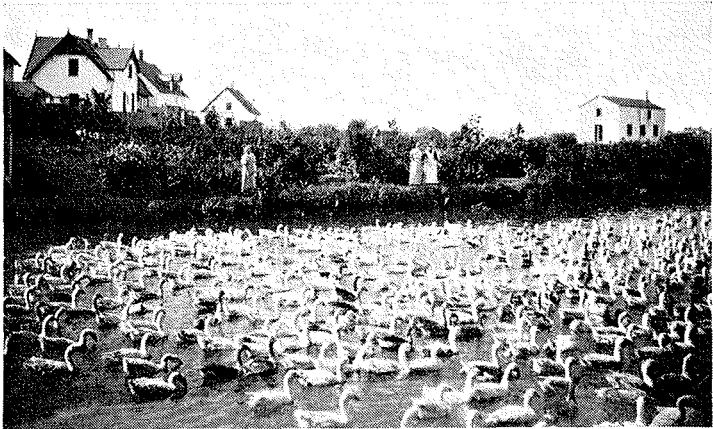
Således foreslog De samvirkende sjællandske Landboforeninger De samvirkende danske Landboforeninger at arbejde for etablering af forbud mod indførsel af russiske gæs (disse gæs kaldtes oftest Russergæs, selv om de stammede fra Lithauen, Polen eller Østpreussen) eller indskrænke indførslen til enkelte byer, hvor gæssene på importørens bekostning kunne anbringes i karantæne i nogle dage. Det veterinære sundhedsråd indstiller i skrivelse af 20. aug. 1911 til landbrugsministeriet som følger: Gæssene interneres 4 dage og i den tid på ejerens bekostning indsprøjtes med serum. Hvis hønsekoleraen viser sig blandt de i karantænen indsatte gæs, eller hvis der findes gæs, som er døde under transporten, kan veterinærpolitiet forlange, at flokken holdes i karantæne i 8 dage. For indsprøjtning betaler importøren dyrlægen 5 øre pr. gås, dog mindst 5 kr. Imidlertid blev der den 22. aug.

’ Poul Ruus

1911 udstedt forbud indtil videre mod al indførsel af levende gæs til landet.

At landboforeningernes ængstelse ikke var så helt ubegrundet, kan bl. a. fremgå af, at Peter Hansen i 1906 havde det uheld, at ca. halvdelen af gæssene døde efter ankomsten, og hermed ophørte han med denne handel.

De fem nævnte brødre formåede at skabe meget betydelige forretninger. Heinrich etablerede sig i 1906 i Kiel, William i Berlin, Holger i København og Knud i Odense. Da Verdenskrigen udbrød i august 1914, flyttede Heinrich til København, William blev i Berlin, og den yngste, Valentin, der siden faderens død i 1906 havde ført forretningen i Slagelse, oprettede nu sammen med Heinrich og William det endnu bestående exportfirma „Brødrene Hansen“, Halmtorvet 5, nu med Valentin Hansen som eneindehaver.

Optagelse fra 1904. — Gæssene „bygger“ sig i Lovegades Park. Husene til venstre den nyanlagte Tordenskjoldsgade.